

Handläggare
Joakim Josefsson
08-508 26 216**Till**
Trafiknämnden
2026-02-12

Reinvesteringsprogram och investeringar för gatuträd 2026. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner förslag till genomförandebeslut för reinvesteringsprogram och investeringar för gatuträd 2026 till en utgift upp till 30 mnkr.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
AvdelningschefKarin Tufvesson Hjelmfeldt
Enhetschef

Sammanfattning

Trafikkontoret förvaltar och utvecklar stadens cirka 33 000 träd på gator och torg. I ansvaret ingår anläggning av växtbäddar, ny- och återplantering, etableringsskötsel, beskärning samt planering och strategiska frågor.

De åtgärder som ingår i detta genomförandebeslut ska stärka stadens befintliga trädbestand och de ekosystemtjänster som stadens träd bidrar med. Detta görs genom till exempel anläggande av nya växtbäddar, renovering av befintliga samt plantering och skötsel av nya träd.

Trafikkontoret
StadsmiljöFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 218
Växel 08-508 27 200
joakim.josefsson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Reinvesteringsprogrammet för gatuträd 2024–2027 antogs av trafiknämnden den 15 februari 2024, dnr T2023- 03461, den totala budgeten uppgår till 120 mnkr. Under 2026 föreslås att reinvesteringar och investeringar upp till 30 mnkr får genomföras. Enligt kontorets pågående planering inför kommande verksamhetsår

inryms dessa 30 mnkr inom den tänkta investerings- och reinvesteringsplanen.

Kontoret har utöver de medel som beslutats i reinvesteringsprogrammet tilldelats ytterligare medel för gatuträd i kortsiktig plan i stadens budget för 2026.

Introduktion till projektet

Bakgrund

Trafikkontoret förvaltar och utvecklar stadens cirka 33 000 träd på gator och torg. I ansvaret ingår anläggning av växtbäddar, ny- och återplantering, etableringsskötsel, beskärning samt planering och strategiska frågor.

Trafiknämnden antog i april 2021 ett nytt trädsmål, dnr T2021-02405 som innebär att krontäckningsgraden (hur stor del av en yta som skuggas av trädkronor) ska öka på stadens gator och torg samt att för varje träd som tas ned på gator, torg och i anlagda parker ska staden plantera två nya träd.

Av de drift- och investeringsmedel som kontoret fördelar till trädåtgärder används merparten till trädvård och underhåll, genom trädbeskärning, ståndortsförbättring, växtbäddsrenovering, återplantering, bevattning och garantiskötsel. Kontoret utför även trädinventeringar, status- och riskbedömningar, kontroll av schakt intill träd samt framtagande av skyddsåtgärder för gatuträd.

Som reinvesteringar betraktas underhållsåtgärder i form av upprustning/utbyte av anläggningar som får förlängd livslängd. Vissa trädanläggningar får oförändrad funktion, som till exempel utbyte av trasiga stamskydd och markgaller. Men de flesta åtgärder innebär en annan teknisk lösning i samband med reinvesteringen, som till exempel renovering av växtbäddar med biokol som kan omhänderta dagvatten och förlänga gatuträdens livslängd.

Kontoret planterar i genomsnitt cirka 300 nya gatuträd per år inom reinvesteringsprogrammet, där en del är ersättningsträd för döda eller skadade träd. Kontoret har under de senaste åren inom trädinvesteringsprogrammet planterat dubbelt så många träd som tas ned.

Reinvesterings- och investeringsprogrammet för gatuträd 2024–2027 antogs av trafiknämnden den 15 februari 2024, dnr T2023-03461, den totala budgeten uppgår till 120 mnkr. För 2024 och

2025 tog nämnden genomförandebeslut om 30 respektive 27 mnkr inom programmet. För 2026 föreslår kontoret reinvesterings- och investeringsåtgärder avseende gatuträd till en utgift om 30 mnkr.

Kontoret har utöver de medel som beslutats i reinvesteringsprogrammet fått ytterligare medel i kortsiktig plan i stadens budget för 2026.

Mål och syfte

Stadens träd bidrar med flera ekosystemtjänster, exempelvis mildras effekterna vid kraftiga regn och värmeböljor. Luftkvaliteten kan förbättras och växtbäddar kan fördröja dagvatten. Träd kan förstärka den biologiska mångfalden, mildra effekterna av buller samt bidra med estetiska värden som blommor och vackra höstfärger.

Målet med reinvesteringsprogrammet är att bevara och utveckla stadens bestånd av gatuträd. Ett varierat och friskt trädbestånd både avseende art och ålder blir mer motståndskraftigt och resilient mot till exempel trädjukdomar och effekterna av klimatförändringar. För att gatuträden ska kunna leverera ekosystemtjänster och klimatreglerande effekter samt bidra till ökad krontäckningsgrad behöver de förutsättningar för att kunna etablera sig, växa och frodas. I reinvesteringsprogrammet för gatuträd fokuserar kontoret på att förbättra miljön för gatuträd i syfte att träden ska leva längre och hjälpa till att utveckla stadens grönmiljöer.

För att klara de påfrestningar som träd utsätts för i en stad fyller växtbäddar en viktig funktion. Med växtbäddar får träd tillgång till vatten och luft samt ett ökat utrymme att växa på. Växtbäddar som är uppbyggda av biokol, makadam (krossad sten) och kompost, skapar ett långsiktigt hållbart växtsubstrat med låg belastning på miljön, samtidigt som de binder koldioxid.

Befintlig situation

De senaste årens väder, med varma torra försomrar och ojämna vintrar har i olika utsträckning påverkat trädens vitalitet negativt beroende på var i staden de står och vilka förutsättningar de haft. De mildare vintrarna med större växlingar i temperatur har också genererat en ökad saltning för att motverka halka vilket också har försämrat förutsättningarna för träden att leva. Omförläggning av ledningar och befintliga ledningar skapar också svårigheter för träden att ha goda förutsättningar under marken. Flera av stadens gatuträd är således i behov av åtgärder för att förbättra förhållandena för dem.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Åtgärdsförslag

Projektets innehåll

För att ha ett långsiktigt hållbart trädbestånd måste kontoret kontinuerligt arbeta med återplantering och anlägga växtbäddar för att träden ska kunna få så bra förutsättningar som möjligt. Byggnation av växtbäddar och förberedande arbeten kommer att ske löpande under året, kontoret har för detta ändamål upphandlat ramavtalade årsentreprenörer. Plantering sker i huvudsak under oktober till december när träden gått in i vintervila. Även dessa arbeten utförs med en för ändamålet upphandlad ramavtalad årsentreprenör. De tre följande åren efter planteringen kommer träden att få etableringsskötsel i form av näringsvattnings under växtsäsong. Alla arbeten kontrolleras löpande med hjälp av ramavtalade byggledare och kontrollanter.

Växtbäddsrenoveringar och ståndortsförbättring för träd som visar tecken på nedsatt vitalitet planeras på flera platser, där åtgärd bedöms kunna förlänga trädens livslängd. Nya växtbäddar anläggs och nya träd planteras på platser där det saknas träd. Trasiga stamskydd och markgaller kommer att bytas ut. 3,5 mnkr avsätts för oförutsedda projekt vilket ger flexibilitet och möjlighet att gå med i projekt som uppkommer under året. 7 mnkr avsätts för etableringsskötsel och 9 mnkr för trädplantering.

Nedan presenteras ett urval av de projekt som planeras under året. Utöver dessa kommer kontoret specifikt att titta på områdena Järva, Farsta, Skärholmen, Skarpnäck, Hagsätra och Högdalen för att hitta bra åtgärder för kommande år, där samordning med fastighetsägare behöver göras i vissa fall. Stadens fokusområden och minskandet av värmeöar i staden är också prioriterat inom kontorets verksamhet i valet av åtgärder.

Projekt 2026

Armborstvägen

Flera träd utmed Armborstvägen i Älvsjö saknas och behöver ersättas. De träd som är kvar har skador från de ledningsschakter som utförts i samband med exploateringen som skett i området. Gatan och gångbanan används i dag som skolväg, de träd som har skador och utgör en risk tas därför ned och ersätts. Ny växtbädd och gångbana anläggs och nya träd planteras.

Armborstvägen, flera träd saknas utmed gatan och sopbilar kör idag upp på planteringsytan där träden tidigare stått.

Glidflyktsgatan

Träd saknas utmed Glidflyktsgatan i Skarpnäck, då almarna som stod på gatan fälldes på grund av almsjuka. Nya växtbäddar anläggs och nya träd planteras.

Glidflyktsgatan, de almar som tidigare stått här har tagits bort på grund av att de fått almsjuka.

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 218
Växel 08-508 27 200
joakim.josefsson@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Odengatan/Karlbergsvägen

Flera träd utmed gatan saknas och behöver ersättas. Nya växtbäddar anläggs och nya träd planteras.

Odengatan/Karlbergsvägen, flera träd har dött och tagits bort.

Valhallavägen

Flera av träderna utmed gatan saknas och behöver ersättas. Nya växtbäddar anläggs och nya träd planteras. Det är en gata med flera platser där stort behov finns och flera åtgärder kommer behöva utföras utmed gatan kommande år.

Valhallavägen, flera träd saknas utmed gatan, bland annat vid den stora busstationen framför Engelbrektsskolan.

Ståndortsförbättring

Flera av stadens träd kan ges bättre förutsättningar med mindre åtgärder i form av ståndortsförbättring (ståndort betyder ungefär växtplats), exempelvis genom att förbättra markförhållandena för träderna. Under 2026 kommer ståndortsförbättring av träd bland annat utföras för träderna på Siargatan på Södermalm.

Återplantering

Kontoret avser att plantera cirka 300 gatuträd för att ersätta träd som saknas idag och träd som har dött. Bland dessa kommer flera träd planteras utmed Drottningholmsvägen och Bergslagsvägen.

Etableringsskötsel

Kontoret avser utföra etableringsskötsel av träd som planterats under de senaste tre åren, för att dessa ska ha förutsättningar att klara sig på egen hand. Etableringsskötseln omfattar cirka 900 träd. Detta innefattar vattning under växtsäsong, tillsyn under hela året, ogräsrensning med mera.

Avvägningar

Behovet av reinvesteringar och investeringar är stort och allt kan inte åtgärdas på en gång. Därför avser kontoret att prioritera bland de möjliga åtgärderna för att få ut mesta möjliga nytta för investerade medel.

I första hand prioriteras träd som saknas eller har dött. Därefter prioriteras åtgärder för befintliga träd och åtgärder som på sikt ger samhällsekonomiska fördelar, som till exempel förbättrad dagvattenhantering, ökad krontäckning, samt åtgärder för ökad biologisk mångfald.

Trädmålet

För att kunna uppfylla stadens trädmål och öka krontäckningsgraden i staden arbetar kontoret med att identifiera platser där långsiktiga hållbara planteringar kan anläggas. Inom reinvesteringsprogrammet för träd kommer kontoret fortsätta att utreda lämpliga ytor där nya träd kan göra mest nytta utifrån principen rätt träd på rätt plats. Det är dock svårt att hitta platser på gatumark som lämpar sig för nya träd då fler funktioner ska rymmas på gångbanor och torg. Dessutom finns många ledningar och annan infrastruktur under mark som starkt begränsar möjligheterna för nyplantering.

Konsekvenser

Stadens utemiljöer ska vara till för alla, de ska vara så tillgängliga som möjligt och upplevas som trygga. Barn- och äldreperspektivet är viktigt, då utemiljöer som fungerar för barn och äldre i praktiken fungerar för nästan alla. I varje enskilt projekt ses tillgänglighetsåtgärder och gestaltungsfrågor över ur flera perspektiv och beslut fattas utifrån platsens förutsättningar och projektets totala budget.

Genom reinvesterings- och investeringsåtgärder för träd bidrar dessa till en god standard på stadens gång- och cykelbanor samt gator och torg, vilket både ökar tryggheten och upplevelsen av gestaltad utemiljö, samt tillgänglighet. Arbetet bidrar också till att kontoret arbetar i enlighet med Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024–2029. Ett friskt och välmående trädbestånd ger ökade vistelsevärden för en trevligare stad som gynnar många individer och grupper i samhället. Det medför även ökade ekosystemtjänster till staden.

Tidplan och genomförande

Tidplan

Arbetet utförs löpande under året med renovering och byggnation av växtbäddar. Viss plantering sker under vår och sommar men majoriteten av planteringen sker i oktober-december.

Produktionsplanering och trafik under byggtiden

De flesta växtbäddsarbeten och trädplanteringar som trafikkontoret utför sker i trafikerade miljöer och framkomligheten för alla typer av trafikslag kan under utförandeskedet komma att påverkas lokalt. Kontoret arbetar dock för att minimera denna påverkan och genom samplanering av kontorets och andras arbeten kan det bli färre störningar.

Intressenthantering och kommunikation

För de enskilda projekt där kontoret investerar eller reinvesterar i växtbäddar på gator och torg utförs specifika kommunikationsåtgärder för att de som direkt eller indirekt påverkas ska ha förståelse och acceptans för de insatser som behöver utföras.

Ekonomi och finansiering

Investering

Volymen på de reinvesteringar som genomförs varje år styrs av det utrymme som beslutats av trafiknämnden i genomförandebeslutet för respektive år. Under 2026 föreslås att reinvesteringar upp till 30 mnkr kan genomföras, förutsatt att utrymme finns inom nämndens investeringsplan. Enligt pågående planering inför kommande verksamhetsår 2026 har åtgärder till en sammanlagd utgift om 30 mnkr kunnat inrymmas inom den tänkta investeringsplanen.

De planerade åtgärderna kommer att genomföras inom ramen för de pågående och kommande entreprenadavtalen. Åtgärderna redovisas i nedanstående tabell.

Delprojekt	mnkr
Armborstvägen	2
Glidflyktsgatan	1
Odengatan/Karlbergsvägen	2,5
Valhallavägen	1
Ståndortsförbättring	1
Återplantering	9
Etableringsskötsel	7
Stamskydd och markgaller	1
Oförutsett	5,5
Totalt	30

Driftkostnader

Initiala driftkostnader uppstår genom att nyplanterade träd växer, vilket medför ökad uppbyggnadsbeskärning. Väletablerade, friska och vitala träd kräver mindre beskärningsinsatser på lång sikt, samtidigt ökar samhällsnyttan med de ökade ekosystemtjänster som träden levererar. Detta kan sammantaget minska kostnaden för samhället. De luftnings- och dagvattenbrunnar som ingår i växtbäddarnas uppbyggnad kommer att behöva rensas årligen.

Utifrån genomförandebeslutets övre gräns om 30 mnkr beräknas åtgärderna medföra ökade kapitalkostnader med sammanlagt cirka 1,8 mnkr från och med år 2027. Kapitalkostnaderna avser avskrivningar med en preliminär genomsnittlig avskrivningstid om 30 år och internränta om 2,8 procent, kostnaderna minskar successivt med gjorda avskrivningar.

Risk/Osäkerhet

Det finns alltid en risk att det inte kommer att gå att bygga växtbäddar i den utsträckning som planeras på grund av exempelvis prisbilden eller att kapaciteten hos leverantörerna förändras. För att minska risken för detta och öka flexibiliteten har kontoret fler än en entreprenör upphandlad. Kontoret har också medel avsatta för oförutsedda händelser för att minska risk.

Slut